

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ATATÜRK ARAŞTIRMA MERKEZİ

2021 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	10
7. DENETİM BULGULARI.....	11

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: 2020-2021 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin Ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması	5
Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları	5

KISALTMALAR

INTOSAI: Yüksek Denetim Kurumları Uluslararası Teşkilatı

KHK: Kanun Hükmünde Kararname

TÜBİTAK: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Gider Taahhütleri Hesabının Kullanılmaması
2. Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Mevzuat

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 134'üncü maddesi gereğince Resmi Gazete'nin 17/08/1983 tarih ve 18138 sayılı nüshasında yayımlanarak yürürlüğe giren mülga 2876 sayılı Kanun ile 11/08/1983 tarihinde Cumhurbaşkanının gözetim ve desteğinde, Başbakanlığa bağlı olarak kurulan Atatürk, Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuna bağlı, Yüksek Kurumdan ayrı birer kamu tüzel kişiliği olan dört kurumdan birisidir.

Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, 06/04/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanun'un verdiği yetkiye dayanılarak kurulmuştur. 02/11/2011 tarih ve 28103 sayılı Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 11/10/2011 tarih ve 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile yeniden yapılandırılmıştır. 2018/1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile de Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Kültür ve Turizm Bakanlığıyla ilgilendirilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezinin amacı Atatürk ve eserleri hakkında bilimsel araştırmalar yapmak, yaptırmak ve sonuçlarını yaymaktır. Atatürkçü düşünce, Atatürk ilke ve inkılâplarını ulusal ve uluslararası alanda dünyaya tanıtmaktır.

Atatürk Araştırma Merkezinin uymak zorunda olduğu başlıca düzenlemeler:

1. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (Madde 134)
2. 2876 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kanunu
3. 664 sayılı Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (R.G. 02/11/2011 – 28103Mükerrer).

Görevler

Atatürk Araştırma Merkezi'nin görevleri 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 9'uncu maddesinde,

a) Atatürk'ün kişiliği, düşüncesi, ilkeleri ve inkılâpları ile Türkiye Cumhuriyeti tarihini ilgilendiren kaynakları ve Cumhuriyet döneminde üretilen temel bilim ve kültür eserlerini incelemek ve yayıma hazırlamak veya hazırlatmak,

b) Atatürk, millî mücadele ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi ile ilgili Türkçe ve yabancı dillerde yazılmış kitap, broşür, dergi ve benzeri materyali toplamak, bilimsel yöntemlerle düzenlemek, yürütülen faaliyetler kapsamında değerlendirmek, araştırmacıların ve kamuoyunun hizmetine sunmak,

c) Görevi ile ilgili konularda bilimsel nitelikli kongreler, konferanslar, seminerler, kurslar, her türlü bilimsel toplantılar, geziler, sergiler düzenlemek; bu alanda yurtiçinde ve yurt dışında düzenlenen bilimsel etkinliklere katılmak,

ç) Görevi ile ilgili konularda süreli ve süresiz yayınlar yapmak, aynı mahiyetteki yayınları Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre desteklemek, yaptığı araştırma, inceleme, kongre, konferans ve seminerlerin sonuçlarını yayımlamak,

d) Görevi ile ilgili konularda inceleme ve araştırma yapacaklara ve lisansüstü çalışmalarda bulunacaklara Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre her türlü destek ve yardımlarda bulunmak,

e) Yurt içinde ve yurt dışında Atatürkçü düşünce, Atatürk ilke ve inkılâpları konuları ile Cumhuriyetimizin kuruluşunu hazırlayan ve Cumhuriyet dönemindeki olayların sebepleri ve gelişmeleri konularında üstün başarılı eserler veren yerli ve yabancı gerçek ve tüzel kişileri Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre desteklemek,

f) Görevleri ile ilgili olarak, yurt içinde ve yurt dışında yerli ve yabancı, resmî ve özel eğitim, bilim, kültür, sanat kurum ve kuruluşları ile araştırma merkezleri, arşivleri ve benzeri yerlerde ve çeşitli dallardaki araştırmacı, yazar ve sanatkârlarla Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre işbirliğinde bulunmak,

g) Görev alanına giren konularda, yurt içi ve yurt dışındaki yayınları izlemek, incelemek, değerlendirmek,

ğ) Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, arşiv ve dokümantasyon merkezi, bilgi bankaları ve veri tabanları oluşturmak, özgün telif eserler yazmak veya yazdırmak, bunları yayımlamak, tanıtmak, yaymak ve basılan eserleri kütüphanelere göndermek,

---

h) Yönetim Kurulunca belirlenecek esaslara göre, Bütünleşik Bilgi Sistemi dâhilinde, belirlenen öncelikli konularda projeler hazırlamak ya da hazırlatmak; bu projelere katılacak yüksek lisans ve doktora öğrencilerine yurtiçi ve yurtdışı burslar vermek, üstün başarı gösterenleri ödüllendirmek,

1) Cumhurbaşkanı veya ilgili Bakan ve Yönetim Kurulunca verilen diğer görevleri yerine getirmek,

şeklinde belirtilmiştir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı idarî teşkilatı, 02 Kasım 2011 tarih ve 664 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile Merkez Başkanı, Başkan Yardımcısı ve İnsan Kaynakları ve Destek Hizmetleri Müdürlüğü, Strateji Geliştirme Müdürlüğü Bilimsel Çalışmalar Müdürlüğü personeli ile uzman ve uzman yardımcılarında oluşmaktadır. Taşra teşkilatı bulunmayan Merkezin bünyesinde; amaçlarının gerçekleştirilmesi, görevlerinin tam ve etkin biçimde yerine getirilmesi için ilke kararları almakla yükümlü olan Bilim Kurulu , 02 Kasım 2011 tarih ve 664 sayılı Kanun Hükmünde Kararname uyarınca çıkarılan yönetmelikle oluşturulmuştur.

2546 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 38'inci maddesiyle görevlendirilen Kurum Başkanı ile birlikte, Aralık 2021 tarihi itibariyle idari personel ve uzmanlardan oluşan toplam 53 personele sahiptir. (1 idari uzman Türk Dil Kurumu'nda çalışmaktadır.) Kuruma tahsis edilen 93 kadrodan 53 kadro dolu olup tahsis edilen kadronun %57'si kullanılmaktadır. Personel statüsü ve özlük hakları 2876 sayılı Kanunda düzenlenmiştir. İdare kadrolarının tespiti, ihdası, kullanım ve iptali ile kadrolara ilişkin diğer hususlar Genel kadro ve Usulü hakkında 2 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi hükümlerine göre düzenlenir. Kurumun personeli 657 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

664 sayılı KHK'nın "Kurumlar" kenar başlıklı 8'inci maddesinde; Atatürk Araştırma Merkezi, Türk Dil Kurumu, Türk Tarih Kurumu ve Atatürk Kültür Merkezi başkanlıklarının, Yüksek Kurumun kuruluşuna dâhil olan Kurumlar olduğu belirtilmiş; ancak Kurumların ayrı kamu tüzel kişiliğine sahip oldukları, hizmet ve görevlerini mevzuat hükümleri ile Yönetim Kurulunca belirlenen ilke, politika ve stratejiler doğrultusunda Yüksek Kurum Başkanlığının gözetim, denetim ve eşgüdümünde yerine getirecekleri hüküm altına alınmıştır.

---

664 sayılı KHK'nın 1. ve 22'nci maddeleri uyarınca; Cumhurbaşkanının görevlendireceği bakana bağlı Yüksek Kurumun görev, yetki ve sorumluluk alanına giren ve önceden kanunla düzenlenmiş konularda yapmış olduğu idari düzenlemeler ilgili Bakanın (Kültür ve Turizm Bakanı) onayıyla yürürlüğe girmektedir.

Atatürk Araştırma Merkezi Cumhurbaşkanlığına bağlı bir kamu kurumudur. Cumhurbaşkanlığı Kurum üzerindeki yetkilerini bir bakan aracılığı ile kullanmaktadır. Cumhurbaşkanlığı veya ilgili bakan gerekirse kurullara başkanlık edebilmektedir.

Kurumun:

Gözetim nedeniyle Cumhurbaşkanlığı,

Bağlı olması nedeniyle ilgili bakan,

Bağlı olması nedeniyle Atatürk Kültür Dil ve Tarih Yüksek Kurumu,

Eşgüdüm halinde çalışmak durumunda olduğundan, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumu,

Bütçe uygulamaları ve Performans Bütçe konusunda Hazine ve Maliye Bakanlığı,

Stratejik Plan, Performans Programı uygulamaları, personel kadroları ve bildirimler nedeniyle Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı

Bilimsel çalışmalar ve Kurum başkanlığı görevi nedeniyle Üniversiteler,

İle ilişkisi bulunmaktadır

1.3. Mali Yapı

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olup, bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Atatürk Araştırma Merkezinin 664 sayılı KHK'nin 26'ncı maddesinde gelir kaynakları:

a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar,

b) Her türlü bağış, yardım ve vasiyetler,

c) Yüksek Kurumun ve merkez başkanlıklarının gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler,

d) Diğer gelirler,

Olarak belirtilmiştir.

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı 2021 yılı gelirleri; 7.618.000,00 TL hazine yardımı, 293.755,63 TL mal ve hizmet satış geliri, 19.519,07 TL diğer gelirler olmak üzere toplam 7.931.274,70 TL'dir. Gelir gerçekleştirmelerinin bir önceki yıla göre kıyaslaması aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

Tablo 1: 2020-2021 Yılları Bütçe Gelirleri Tahmin Ve Gerçekleşme Rakamlarının Karşılaştırılması

EKO. KOD	AÇIKLAMA	2020		2021	
		PLANLANAN (TL)	GERÇEKLEŞEN (TL)	PLANLANAN (TL)	GERÇEKLEŞEN (TL)
03	TEŞEBBÜS VE MÜLKİYET GELİRLERİ	290.000,00	269.661,84	239.000,00	293.755,63
04	ALINAN BAĞIŞ VE YARDIMLAR İLE ÖZEL GELİRLER	6.647.000,00	6.647.000,00	7.618.000,00	7.618.000,00
05	DİĞER GELİRLER	25.000,00	22.682,03	13.000,00	19.519,07
GENEL TOPLAM		6.971.000,00	6.939.343,87	7.870.000,00	7.931.274,70

2021 yılında, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile 7.870.000,00 TL ödenek tahsis edilmiş olup yıl içerisinde eklenen ve aktarılan ödenekler ile toplam ödenek 8.527.743,87 TL olmuştur. Aşağıdaki tabloda görüleceği üzere 2021 yılı harcama toplamı 7.822.901,26 TL olup, ödeneğin yüzde 91,73' ü kullanılmıştır.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranları

Eko. Kod.	Açıklama	Başlangıç Ödeneği (TL)	Eklenen Ödenek (TL)	Tenkis Edilen Ödenekler (TL)	Toplam Ödenek (TL)	Harcama (TL)	Gerçekleşme Oranı %
01	Personel Giderleri	4.573.000	726.291,87	335.000,00	4.964.291,87	4.960.602,02	99,93
02	SGK Devlet Primi Giderleri	655.000,00	108.852,00	180.000,00	763.852,00	674.020,84	88,24
03	Mal Ve Hizmet Alım Giderleri	2.197.000,00	279.100,00	0,00	2.296.100,00	1.771.497,87	77,15
05	Cari Transferler	445.000,00	58.500,00	0,00	503.500,00	416.780,53	82,78
06	Sermaye Giderleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	GENEL TOPLAM	7.870.000,00	1.172.743,87	515.000,00	8.527.743,87	7.822.901,26	91,73
--	---------------------	---------------------	---------------------	-------------------	---------------------	---------------------	--------------

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı 5018 sayılı Kanuna tabi olup bu Kanuna ekli II sayılı cetvelin "B-Özel Bütçeli Diğer İdareler" bölümünde yer almaktadır. Kurum Bütçesinin muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı bünyesindeki Devlet Muhasebesi Bilişim Sisteminde yürütülmektedir. Faaliyetlerin gerçekleştirilmesi sırasında yıl içinde tahakkuk ettirilen tüm ödeme emri belgeleri Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilgi sistemine girilmiştir.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile aynı Usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli .

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu

---

idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmış ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve diğer mevzuat hükümlerinde yer alan tanımlar uyarınca İç Kontrol; İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem, süreç ile iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür. İç kontrol idarenin yönetim sorumluluğu çerçevesinde mali ve mali olmayan tüm işlemleri kapsayan ve idarenin kanunlara diğer hukuki düzenlemelere uygun hareket etmesini sağlayan zamanında ve düzgün raporlamayı gerektiren kontrollerdir.

INTOSAI (Yüksek Denetim Kurumları Uluslararası Teşkilatı) “Kamu Sektörü İç Kontrol Standartları Rehberi”ne göre iç kontrol; kurumun üstlenmiş olduğu misyon doğrultusunda, kamu kaynaklarının kaybolma, çalınma, yanlış kullanım vb. zarar görme risklerine karşı korunması, kurum faaliyetlerinin etik kurallar, etkinlik, ekonomiklik ve etkililik ilkeleri çerçevesinde, hesap verebilir şekilde yürütülmesi ve ilgili kanun ve düzenlemelere uyularak kurum amaçlarının gerçekleştirilmesi konusunda makul bir güvence sağlayan, riskleri karşılamak amacıyla tasarlanan ve kurum yönetimi ve çalışanları tarafından etkilenen bütüncül bir süreçtir

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından 31.12.2005 tarihli ve 26040-3. mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan ve 01.01.2006 tarihinde yürürlüğe giren İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar’ın “İç Kontrol Standartları” başlıklı 5’inci maddesinde; “İç kontrol standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Bakanlık tarafından belirlenir ve yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir.” hükmü yer almaktadır.

Mezkûr hüküm gereği Hazine ve Maliye Bakanlığı, Kamu İdarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla gerekli standart ve temel şartları belirlemiş ve “Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği” adı altında 26.12.2007 tarih

---

ve 26738 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır. Kamu idarelerinin, iç kontrol sistemlerinin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesine rehberlik etmesi amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından ayrıca Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi hazırlanmıştır.

Bu çerçevede, Kamu İdaresinin iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda;

Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirildiği,

İş akış süreçlerinin belirlendiği,

Yetki devirleri ve sınırlarının yazılı olarak belirlendiği,

Yapılan görevlendirmelerde görevler ayrılığı ilkesinin dikkate alındığı,

Kamu İç kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planının, Kamu İç kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planına uygun olarak hazırlandığı,

"Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri" ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yapıldığı,

Personelin işe alınması, yer değiştirmesi, görevde yükselmesi, yeterlilik-performans değerlendirmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikasının düzenlendiği ve kurum çalışanlarına duyurulduğu,

Hassas görevlere ilişkin prosedürlerin belirlendiği,

Kurumda ihtiyaç analizine dayalı hizmet içi eğitim planlamasının yapıldığı,

2019-2023 yılları Stratejik Planın idarenin kendi birimleri ve personelinin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlandığı,

2021 Yılı Performans Programının içerik olarak mevzuata uygun hazırlandığı ve Kurum bütçesinin performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirildiği,

Kurumsal ve iç kontrol risklerinin personelin katılımıyla belirlendiği,

Risklerin gerçekleşme ihtimali-olası etkisi belirlenerek önem düzeyine karar verildiği,

Belirlenen her bir kontrol faaliyetinin uygulanması için sorumluların belirlendiği,

Ön mali kontrol sisteminin, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulduğu,

Yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak bir yönetim bilgi sisteminin olduğu,

Faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun hazırlandığı, Faaliyet sonuçları ile değerlendirmelerin idare faaliyet raporunda gösterildiği,

Performans Programı ve faaliyet raporunun kurumun web sitesinde yayınlandığı,

Kurumda veri kayıt ve dosyalama sisteminin mevcut olduğu,

Mevcut bilgi yönetim sistemleri bilgi güvenliğini ve yedekleme gerekliliklerini sağlayacak şekilde dizayn edildiği,

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, üst yöneticinin onayı ile görevlendirildiği,

Tüm birimlerin iç kontrol sistemini yılda en az bir kez değerlendirdiği ve İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporladığı,

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun, bu raporları değerlendirerek üst yöneticinin onayına sunduğu,

Üst yöneticinin onayladığı değerlendirme raporunda yer alan iç kontrol bileşenlerine ilişkin tespit edilen yetersizlikleri gidermek üzere çalışma yapıldığı,

Üst yönetici ve harcama birimleri iç kontrol güvence beyanının imzalandığı,

görülmüştür.

Buna göre, iç kontrol sistemi ve kurumsal risk yönetiminin, üst yönetim ve kurum personeli tarafından sahiplenildiği anlaşılmaktadır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığının 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

---

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Gider Taahhütleri Hesabının Kullanılmaması

Bilanço ve mizanda 920 Gider Taahhütleri Hesabı ve 921 Gider Taahhütleri Karşılığı Hesabının yer almadığı görülmüştür.

Merkezî Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Hesap grubuna ilişkin işlemler" başlıklı 472'nci maddesinde; *“(1) Gerek yılı için geçerli, gerekse ertesi malî yıl veya yıllara geçerli olmak üzere yapılan sözleşmelere dayanılarak girişilen gider taahhütleri, bunlara yapılan ilaveler ve fiyat farkı tutarları ile taahhüdün yerine getirilmesi dolayısıyla nakden veya mahsuben yapılan hakediş ödemeleri ve bu ödemelerden yapılan kesintiler, taahhüt tutarından yapılan eksiltmeler, kısmen veya tamamen bozulan sözleşmelere ilişkin taahhütler ve diğer bilgiler “Taahhüt Kartı”na (Örnek:44) kaydedilir.”* hükmü yer almaktadır.

Maddenin takip eden bentlerinde de girişilen taahhütlere ilişkin diğer işlem ve kayıtlar düzenlenmektedir. İhale ya da doğrudan temin yöntemi ile veya protokol ile herhangi bir gider taahhüdünde bulunulmuşsa söz konusu hesaplarda izlenmesi gerekmektedir.

Yukarıdaki düzenlemelere aykırı olarak, söz konusu hesaplara dönem içi girişilen taahhüt tutarlarının kaydedilmemesi nedeniyle mali tablolarda hataya neden olunmuştur.

Kurum 2022 yılında taahhüt hesaplarını kullanmaya başlamıştır.

BULGU 2: Doğrudan Temin Yoluyla Yapılan Alımlarda Yasaklılık Teyidinin Yapılmaması

Kurumun 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 22/1-d maddesi kapsamında gerçekleştirdiği bazı alımlarda, alım yapılan gerçek veya tüzel kişinin yasaklı olup olmadığının teyit edilerek arşivlenmediği görülmüştür.

Kamu İhale Genel Tebliği'nin "Teyit işlemleri" başlıklı 30.5 maddesinin dördüncü fıkrasında;

"4734 sayılı Kanununun 22 nci maddesi uyarınca doğrudan temin yoluyla alım yapılması halinde alım yapılacak kişi ya da firmanın ihalelere katılmaktan yasaklı olup olmadığı teyit ettirilmeyecektir. Ancak, anılan Kanununun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen parasal limit dahilinde yapılan alımlarda, alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin Kurumun internet sayfasındaki yasaklılar listesinde bulunup bulunmadığının kontrol edilmesi ve yasaklı olduğunun belirlenmesi durumunda, söz konusu kişiden alım yapılmaması gerekmektedir." hükmü yer almaktadır.

Kamu İhale Genel Tebliği'ne göre, yasaklı listesinde bulunan gerçek veya tüzel kişilerden mal alımı yapılmaması gerektiğinden alım yapılacak olan gerçek veya tüzel kişinin ilgili internet sayfasında yasaklılar kısmında olup olmadığının sorgulaması yapılmalıdır.

4734 sayılı Kanun'un 22/1-d maddesi kapsamında Kurum harcama birimince doğrudan temin yoluyla yapılan ancak sözleşme düzenlenmeyen alımlarda "yasaklılık teyidi"nin KİK (Kamu İhale Kurumu) internet sayfasından yapılarak, yasaklılar listesinde ismi bulunmayan gerçek/tüzel kişi ile ilgili bilgilerin yer aldığı sayfanın bir nüshasının doküman alınmak suretiyle işlem dosyasına arşivlemesinin yapılmadığı görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Doğrudan temin" başlıklı 22'nci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi kapsamında ihtiyaç teminlerinde, yüklenici ile sözleşme düzenlenip düzenlenmeyeceğine bakılmaksızın alım yapılacak gerçek veya tüzel kişinin yasaklılık sorgulamasının yapılarak teyit belgesinin dosya evrakına arşivlenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

Kurum tarafından yasaklılık teyitleri 2021 Kasım ayından itibaren ilgili evrakın altına eklenmeye başlanılmış olup, bu kapsamda yasaklılık teyitlerinin arşivlenmesinin söz konusu teyitlerin yapıldığını gösteren belge niteliğinde olduğu değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>